

Onderwerp: Australische nota
inzake Nieuw-Guinea.

Heer Minister,

De telegrammen ref.nos.1453 en 1603 rood geven aanleiding tot de volgende opmerkingen.

De visie van N.C.Djakarta, als weergegeven vanaf laatste alinea op pag.2 van laatstbedoeld telegram, ademt typisch de geest van de instelling van de Voorlopige Federale Regering in haar laatste stadium ten opzichte van het vraagstuk Nieuw-Guinea.

De Ned.regering heeft ter R.T.C. tot het laatste toe onwrikbaar aan haar standpunt vastgehouden. Ook via het bereiken van een compromis inzake het voorlopig uitstellen van een beslissing omtrent de definitieve status van N.Guinea is nogmaals benadrukt, dat het bewilligen in het compromis geenszins betekent, dat de Ned.regering ook maar iets van haar standpunt heeft prijsgegeven.

Van dit bekende Nederlandse standpunt dient de N.C. derhalve uit te gaan. Niettemin acht hij de mogelijkheid aanwezig, dat de Ned.regering het standpunt zou kunnen innemen dat Nederland het met de R.I.S. over deze zaak in de eerste plaats in Unie-verband eens moet worden, hetgeen zou betekenen, dat Nederland onder bepaalde oostandigheden ook de souvereiniteit over N.Guinea zou kunnen overdragen aan de R.I.S., bij voorkeur onder het bedingen van een tegenprestatie.

Dit ademt de typische geest van de V.F.R. als in de 2de alinea bedoeld: Nederland en de R.I.S. moeten tot elke prijs overeenstemming bereiken inzake N.Guinea. Aangezien de R.I.S. zeker onwrikbaar aan haar standpunt zal blijven vasthouden, kan zulks alleen betekenen dat Nederland moet toegeven. Als pleister op de wonde zou Nederland dan echte een tegenprestatie (economische concessies?) kunnen bedingen, waarvan de toekomst zal moeten uitwijzen in hoeverre die gerealiseerd zal worden. De huidige ontwikkeling van zaken in Indonesië stemt in dit opzicht zeker niet hoopvol

Voorts stelt de N.C., dat, indien de verhouding tussen Nederland en de R.I.S. zich in ongunstige zin zou ontwikkelen, het behoud van N.Guinea voor Nederland betekent het gevaar van permanente infiltratie van de R.I.S. en onrust op N.Guinea. Dit lijkt bepaald een misstelling. De gebruikelijke infiltratietactiek kon in Indonesië succes opleveren, omdat men onder soortgenoten infiltreerde in een niet vijandig land. Voor N.Guinea ligt de zaak wel heel anders. Men zal grote afstanden over zee hebben af te leggen; infiltratie kan alleen geschieden op bewoonde plaatsen, met weinig mogelijkheden van overlandverbindingen; men komt in een bepaald Indonesiër-vijandig land, waar men niet schuil kan gaan onder de autochtone bevolking.

Met de mening van Teppena en de Beus, zoals weergegeven in ref.no.1603, kan worden ingestemd, behoudens dat de Australische regering ware in te lichten, dat een démarche b de R.I.S. thans ons ongelegen zou komen in verband met de daardoor te verwachten vertroebeling van de sfeer voor de komende onderhandelingen over N.Guinea.

De R.C. is van mening, dat een Australische démarche op dit moment in elk geval de verdenking op ons zal laden, dat wij de hand in het spel hebben gehad. Hierbij moge worden opgemerkt, dat het meer voor de hand zou liggen een zodanige démarche te wijten aan de (voor de R.I.S.) ongelukkige uitslatingen van Mohd.Yamin. Wij kunnen er echter van verzekerd zijn, dat Nederland in ieder geval de schuld zal krijgen, zelfs indien het de R.I.S. bekend zou zijn dat de Nederlandse regering een démarche heeft trachten te voorkomen, omdat het nu eenmaal de tactiek is eigen onvermogen en eigen mislagen te verdoezelen, door Nederland en de Nederlanders van alles de schuld in de schoenen te schuiven.

16 Februari 1950.